

PERHEKOTI OTTO-ONNIN TOIMINTAKUVAUS = KOTI KESKELLÄ PIKKUKAUPUNKIA

1. Taustaa

Kesällä 2007 toimintansa aloittanut perhekotimme on saanut nimensä jo edesmenneiden ”karvaisten kakaroidemme” eli koiriemme Oton ja Onnin mukaan.

Kotiimme voimme ottaa 4-5 lasta ja/ tai nuorta, jotka tarvitsevat kodin turvaa, lämpöä, hoivaa, rajoja ja pysyvyyttä elämäänsä.

2. Perhekodin aikuiset

Perheen vanhempien, Heljän ja Pasin lisäksi meillä työskentelee ohjaajana Minna, joka mm. sijaistaa perhekotivanhempia heidän lomiansa ja vapaidensa aikana ja tarvittaessa vastaa yksittäisen nuoren ohjauksesta esim. itsenäistymisharjoitteluvaiheessa. Perheeseen kuuluu tärkeänä jäsenenä 8-vuotias Popi-koira; cotton de tulear eli cotton, jolle on aina löytynyt innokkaita lenkittäjiä ja hoitajia.

Tärkeitä perheemme jäseniä ovat aikuiset lapsemme Taina ja Jesse perheineen, jotka vierailevat kodissamme silloin tällöin.

3. Tarkemmin aikuisista

Heljällä on takanaan pitkä ura erityisopettajana, erityisopetuksen rehtorina ja koordinaattorina. Heljä on suorittanut syksyllä 2006 myös johtamisen erikoisammattitutkinnon, lastensuojelun edunvalvojakoulutuksen syksyllä 2011 ja neuropsykiatrisen valmentajakoulutuksen keväällä 2012. Lisäksi hän on suorittanut lääkelupakoulutuksen keväällä 2019. Heljä harrastaa lukemista, kirjoittamista ja elokuvia. Ennen koronaepidemiaa hän kävi 5 vuotta säännöllisesti kuntosalilla, mutta nykyään liikunta on lähinnä koiran kanssa lenkkeilyä. Myös matkailu on Heljän ja Pasin yhteinen harrastus. Pikku lomilla Helsinkiin tapaamme Heljän tytärtä Tainaa perheineen.

Pasi on nuorena kouluttautunut ja tehnyt töitä leipurina ja sittemmin opiskellut kodinhoitajaksi. Hän työskenteli ennen perhekodin perustamista 9 vuotta kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten asumisyksiköissä asuntolaohjaajana. Pasi on aina ollut kiinnostunut ruuan laittamisesta ja uusien ruokareseptien kokeilemisesta ja kehittamisestä.

Tennis ja salibandy ovat vaihtuneet kotimme monimuotoisen pihan ja puutarhan hoitoon. Moottoriurheilua ja kaikenlaista muutakin urheilua Pasi seuraa TV:stä ja elokuvia hän katsoo silloin, kun siihen on aikaa. Musiikkiohjelmat ovat myös hyvin mieluisia sekä Pasille että Heljälle. Lomilla suuntaamme nykyisin mielellämme Joensuuhun tapaamaan Pasiin pojan eli Jessen perhettä ja lapsenlapsiamme Mennaa ja Eekaa.

Minna on kouluttautunut suurtaloukokiksi ja sittemmin koulunkäyntiavustajaksi tehden myös erityisopettajan sijaisuuksia. Niissä tehtävässä hän toimi 10 vuotta kunnes siirtyi ammatillisen perhekodin nuorten yksikön perhekotivanhemmaksi ja toimi siinä tehtävässä 5 vuotta. Vuodesta 2015 Minna on sijaistanut Heljää ja Pasiä heidän ollessaan vapailla tai lomilla. Viime vuosina hän on tehnyt perhekodille lisäksi myös nuorten itsenäistymisohjausta. Minna harrastaa lukemista, liikuntaa, elokuvia ja kukkien sidontaa ja lapsenlapsen kanssa touhuamista aina, kun se on mahdollista. Hän on myös matkailut monissa maissa.

4. Lapset ja nuoret

Hoidamme ja kasvatamme kodissamme kuntien huostaan ottamia lapsia ja nuoria. Paikkalukumme haluamme säilyttää sellaisena, että voimme mahdollisimman yksilöllisesti tukea, kasvattaa ja ohjata jokaista meille sijoitettua lasta ja nuorta. Haluamme myös olla luomassa heille turvallista kasvuympäristöä, missä heistä välitetään sekä perheenjäsenenä että myös yksilöinä, joille aikuisilla on aikaa. Perheenjäsenenä kasvetaan myös ottamaan huomioon toisten ihmisten tunteet ja tarpeet.

Erityinen vahvuutemme on koulun kanssa tehtävä yhteistyö. Sijoitetuilla lapsilla ja nuorilla on usein koulunkäyntiin liittyviä ongelmia. Taustalla voivat olla esimerkiksi eri syistä johtuvat motivaatio-ongelmat, jotka ovat johtaneet luvattomiin poissaoloihin, heikentyneisiin oppimistuloksiin ja syrjäytymiskehitykseen. Tavoitteenamme on pyrkiä tukemaan yhteistyössä koulun ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa näitä lapsia ja nuoria siten, että heistä kasvaisi säännöllisesti koulua käyviä ja vastuuntuntoisesti opintoihinsa suhtautuvia koululaisia ja opiskelijoita, jotka pystyvät elättämään itsensä mielekästä ja mieluista työtä tehden.

5. Yhteydenpito vanhempiin ja muihin sukulaisiin

Koemme lapsen kasvun kannalta tärkeäksi yhteydenpidon lasten biologisiin vanhempiin ja muihin sukulaisiin, jos se vain suinkin on mahdollista. Kotilomat ja tapaamiset vanhempien kanssa sovitaan jo yleensä sijoitusprosessin alussa ja ne ovat luonnollisesti hyvin yksilö- ja perhekohtaisia ja niissä saattaa tapahtua suuriakin muutoksia suuntaan tai toiseen eri syistä sijoitusprosessin aikana. Vanhemmat ja sukulaiset voivat sovitusti vierailla luonamme ja osallistua lasten juhliin ja tapahtumiin mahdollisuuksiensa mukaan. Pyrimme suunnittelemaan yhteydenpidon siis hyvin yksilöllisesti siten, että se olisi kaikille osapuolille hyväksi, mutta ennen kaikkea ajatellen lapsen etua.

6. Sijoitusprosessi ja sijoittajakuntien ja kanssa tehtävä yhteistyö

Sijoitusprosessi perhekotiimme alkaa sijoittajakunnan sosiaalityöntekijän paikkatiedustelulla. Tiedustelua seuraa mahdolliset tutustumiskäynnit. Mikäli sijoittavan kunnan ja kotimme tavoitteet ja tarpeet kohtaavat, järjestetään lapselle ja nuorelle mahdollisuuksiensa mukaan vanhempien kanssa tutustumiskäynti. Tarvittaessa vierailuja järjestetään useampiakin lapsesta ja hänen lähtökohdistaan ja tilanteesta riippuen.

Sijoituksen toteuduttua teemme sijoittajakuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä:

- raportoimme lasten tilanteesta säännöllisesti
- laadimme lapselle/nuorelle hoito- ja kasvatussuunnitelman, jota päivitämme vähintään vuosittain
- säännölliset asiakasuunnitelmanneuvottelut, joihin osallistuvat lapsen, sosiaalityöntekijöiden, perhekotivanhempien- ja työntekijöiden ja lasten biologisten vanhempien lisäksi tarvittaessa myös muita yhteistyökumppaneita
- asiakasuunnitelmanneuvotteluissa sovimme tavoitteista, keinoista ja arvioimme suunnitelman toteutumista

Mielestämme on tärkeää, että kaikki osapuolet voivat kokea tullessa kuulluiksi ja huomioonotetuiksi yhteistyössämme, joka perustuu rehellisyyteen, avoimuuteen ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen ja jonka lähtökohtana on aina lapsen etu.

7. Työmme on tavoitteellista

Perhekotimme toimintaa ohjaavat aikuiset, jotka myös suunnittelevat ja arvioivat työtään yhdessä perheen ja yksittäisen lapsen/nuoren tasolla. Aikuiset ovat päivittäneet tietojaan osallistumalla erilaisiin koulutuksiin ja tutustumalla alan kirjallisuuteen. Aikuisille on järjestetty myös työnohjausta. Kodissamme pidämme ”perhepalavereita” erityisesti silloin, kun on tarve sopia yhteisesti koko perhettä koskevista asioista.

Perhekotimme perustavoitteita ovat:

- taata lapselle/nuorelle turvallinen kasvuympäristö, joka perustuu psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin
- ohjata lasta/nuorta toisten ihmisten kunnioittamiseen, hyviin tapoihin ja yhteisesti sovittujen sääntöjen noudattamiseen kaikkialla
- ohjata lasta/nuorta oman ja toisten työn kunnioittamiseen, oma-aloitteisuuteen ja työn tekemiseen (=työllä tarkoitetaan myös koulutyötä)
- kasvattaa nuorta mahdollisimman itsenäisesti toimeentulevaksi ja terveen itsetunnon omaavaksi yhteiskunnan jäseneksi

Jos sijoitusta harkittaessa jo tiedetään, että lapsi/nuori tarvitsee erityistä tukea koulunkäyntiinsä, varmistamme, että sitä on saatavilla ennen kuin sijoituspäätös tehdään. Vaikka meidän tapauksessamme koti pystyy auttamaan lasta tässä asiassa, on tärkeää, että lapsi/nuori voi käydä normaalisti koulua. Koulun kautta syntyy ystävyys-suhteita ja normaaleja sosiaalisia suhteita, joiden avulla lapsi ja nuori kiinnittyy asuinympäristööme.

Perhekodissamme on yhteisesti sovitut säännöt, jotka olemme luoneet aikuisten ohjaamana yhdessä lasten/nuorten kanssa. Sääntöjä laadittaessa on otettu huomioon lasten/nuorten ikätaso ja yksilölliset tarpeet ja voimavarat. Sääntöjen kautta lapsi/nuori myös oppii luonnostaan työskentelemään ja elämään toisten kanssa vuorovaikutuksessa. Kannustamme ja autamme lapsia/nuoria löytämään itselleen sopivan ja hyvän harrastuksen. Sen kautta myös sosiaaliset taidot kehittyvät.

Normaaliin kotielämään kuuluvat luonnollisena osana ruokailuajat, nukkumaanmenoajat, henkilökohtaisen hygienian hoito, läksyjen teko, harrastuksissa käynti, siivous, vaatehuolto, ruokahuolto ja tietysti ystävien ja kavereiden kanssa oleminen. Näissä asioissa lapsia/nuoria ohjataan ikätason mukaisesti. Tämän kautta opitaan myös oma-aloitteisuutta, itsenäistymistä ja oikeuksista ja velvollisuuksista.

Keskeisiä lähtökohtia kodin säännöille:

- Selkeät kotiintuloajat lapsen/nuoren ikätaso huomioon ottaen
- tietokoneiden ja kännyköiden käyttöä pyritään rajaamaan ja valvomaan, nykyajan haasteista huolimatta (vaihtoehtoisia toimintoja järjestämällä)
- aikuiset tietävät, missä lapsi/nuori liikkuu ja kenen kanssa
- sovittu kuukausirahakäytäntö; tarvittaessa rahankäyttöä valvotaan
- kodin päivittäisiin askareisiin osallistuminen
- oman huoneen kunnossapidosta huolehtiminen aikuisten ohjauksessa
- sovitut ruokailu- ja nukkumaanmenoajat

Koulunkäynnin tukeminen:

- koti huolehtii, että lapsi/nuori käy koulua säännöllisesti (wilma-seuranta)
 - koti on omalta osaltaan kannustamassa lapsen/nuoren opiskelua siten, että motivaatio opiskeluun säilyy tai löytyy uudelleen
 - koti huolehtii, että koulutehtävät tulee tehdyiksi, auttaa tarvittaessa ja auttaa myös tarvittaessa kokeisiin valmistautumisessa
 - koti tekee tiivistä yhteistyötä opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa koulutyön sujumisen ja ennen kaikkea lapsen /nuoren oppimisen ja edistämiseksi
 - koti huolehtii yhteistyössä opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa, että lapsi/nuori ei joudu kiusatuksi tai itse kiusaa ketään koulussa (Heinolan kouluissa puututaan kiusaamiseen nykyään mielestämme tehokkaasti)
 - koti huolehtii, että koulumatkat sujuvat turvallisesti
 - koti huolehtii, että lapsi etenee opinnoissaan siten, että pääsee jatko-opintoihin ja sitä kautta työelämään, jolloin itsenäistymiselle on entistä paremmat lähtökohdat

Muuta:

- perhekodin aikuiset sopivat lasten/nuorten biologisten vanhempien ja sukulaisten kanssa kotilomista ja tapaamisista
- perhekoti kuljettaa tarvittaessa nuoren kotiin ja harrastuksiin

”Uusia tuulia” kokemuksen pohjalta:

- itsenäistymistä harjoittelevalle nuorelle tehdään hoito- ja kasvatussuunnitelman lisäksi erillinen viikko-ohjelma, jonka toteutumista valvotaan aikuisten taholta. Ohjelmaan sisällytetään myös rahankäyttösuunnitelma
- perhekodin aikuiset kehittävät yhdessä nuorten/lasten kanssa mallia kännykän ja tietokoneen vapaa-ajan käyttöön

